

Persbericht
Luxemburg, 17 juli 2018

Plannen om EU-financiering te koppelen aan de rechtsstaat worden toegejuicht, maar vereisen betere criteria en meer waarborgen, aldus controleurs

Er zijn betere criteria en duidelijker waarborgen voor begunstigden van EU-programma's nodig in de plannen van de Europese Commissie om EU-financiering te verlagen voor landen die de rechtsstatelijke beginselen niet naleven. Dit wordt gesteld in een advies dat vandaag werd uitgebracht door de Europese Rekenkamer.

De controleurs juichen het initiatief toe om de begroting van de EU te beschermen tegen fundamentele tekortkomingen op het gebied van de rechtsstaat, die negatieve gevolgen kunnen hebben voor een goed financieel beheer en doeltreffende EU-financiering. Ze concluderen dat het voorgestelde mechanisme qua doelstelling, reikwijdte en maatregelen specifiek is dan het bestaande systeem en sneller kan worden toegepast. Ze bevelen echter aan dat de Commissie duidelijker aangeeft door welke bronnen zij zich laat leiden, en de criteria, procedure en reikwijdte van haar maatregelen moeten preciezer zijn.

Het voorstel van de Commissie voor een verordening inzake de bescherming van de begroting van de Unie in geval van fundamentele tekortkomingen op het gebied van de rechtsstaat in de lidstaten, werd opgesteld op verzoek van het Europees Parlement. Fundamentele tekortkomingen omvatten het volgende: het in gevaar brengen van de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht; het niet voorkomen, corrigeren en bestraffen van willekeurige of onrechtmatige beslissingen van overheidsinstanties; het beperken van de beschikbaarheid en doeltreffendheid van rechtsmiddelen en het beperken van de doeltreffendheid van het onderzoek, de vervolging of de bestraffing van inbreuken op het recht.

“Als controleurs van de Unie is het onze taak om het geld van de belastingbetalers te beschermen. We juichen de doelstelling van het voorstel toe, omdat er behoefte bestaat aan een dergelijk mechanisme om de EU-begroting tegen dit soort onvoorziene omstandigheden te beschermen”, aldus Annemie Turtelboom, het lid van de Europese Rekenkamer dat verantwoordelijk is voor dit advies. “Maar het moet verbeterd worden. In de gegeven omstandigheden is het des te belangrijker dat er duidelijke en specifieke criteria bestaan waarop de maatregelen berusten.”

De controleurs merken op dat in het voorstel niet wordt gespecificeerd welke beschikbare bronnen de Commissie moet gebruiken voor het verrichten haar beoordelingen. Als dat wel gebeurt, dan kan dat de transparantie, traceerbaarheid en controleerbaarheid van het voorgestelde mechanisme ten goede komen,

Dit persbericht wil slechts de kernboodschap weergeven van het door de Europese Rekenkamer vastgestelde advies.

Het volledige advies is terug te vinden op www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – Woordvoerder T: (+352) 4398 47063

Damijan Fišer – Persvoorlichter T: (+352) 4398 45410

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxemburg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

M: (+352) 691 55 30 63

M: (+352) 621 55 22 24

stellen zij. Daarnaast zou een verlaging van EU-middelen krachtens de ontwerpverordening geen invloed hebben op de verplichting van overheidsinstanties om EU-programma's uit te voeren. De controleurs wijzen er echter op dat het voorstel geen bepaling bevat waarin wordt uiteengezet hoe dit kan worden bewerkstelligd.

Het voorstel bepaalt dat de Commissie moet handelen in overeenstemming met het evenredigheidsbeginsel. Er worden echter geen precieze criteria in vastgelegd voor belangrijke mijlpalen, zoals het besluit om de procedure in te stellen of het bepalen van de reikwijdte van de maatregelen. Dit is niet bevorderlijk voor een consistente toepassing van de bepalingen.

Ten slotte zouden, ingeval er nationale middelen werden gebruikt ter vervanging van de opgeschorte of verlaagde EU-middelen, deze uit de nationale begroting van de betreffende lidstaat moeten komen. Dit heeft financiële gevolgen voor de lidstaten, met name in het geval van grootschalige opschortingen of verlagingen.

De controleurs bevelen aan dat het Europees Parlement en de Raad van de EU de Europese Commissie verzoeken om:

- duidelijke, specifieke en meetbare criteria vast te stellen om te kunnen definiëren wat wordt verstaan onder een fundamentele tekortkoming op het gebied van de rechtsstaat en om de reikwijdte van de maatregelen te bepalen;
- de grondslag te specificeren voor het vaststellen van termijnen voor de lidstaten alsmede soortgelijke termijnen voor de Commissie zelf in te voeren waar dat passend is;
- aan te tonen hoe de legitieme belangen van financiële begunstigten gewaarborgd zouden worden;
- de mogelijke budgettaire gevolgen van een verlaging van EU-financiering voor de nationale begroting na te gaan wanneer zij een besluit neemt over de maatregelen die zij zal voorstellen.
- de bepalingen betreffende het Europees Openbaar Ministerie te verduidelijken.

Noot voor de redactie

De jurisprudentie van het Hof van Justitie en het Europees Hof voor de Rechten van de Mens alsmede door de Raad van Europa opgestelde documenten, die met name voortbouwen op de deskundigheid van de Commissie van Venetië, bieden richtsnoeren over de fundamentele betekenis van de rechtsstaat als een gemeenschappelijke waarde van de EU in de zin van artikel 2 van het Verdrag van de Europese Unie.

Tot die beginselen behoren het legaliteitsbeginsel (dat een transparant, controleerbaar, democratisch en pluralistisch proces voor de vaststelling van wetgeving omvat), rechtszekerheid, verbod van willekeur van de uitvoerende macht, onafhankelijke en onpartijdige rechters, doeltreffende rechterlijke toetsing (met inbegrip van de eerbiediging van de grondrechten) en gelijkheid voor de wet.

De Europese Rekenkamer draagt bij tot het verbeteren van het financieel bestuur van de EU door het publiceren van adviezen over voorstellen voor nieuwe of gewijzigde wetgeving met financiële impact. Deze adviezen worden gebruikt door de wetgevende autoriteiten – het Europees Parlement en de Raad – bij hun werk.

ERK-advies nr. 1/2018 over het voorstel van 2 mei 2018 voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad inzake de bescherming van de begroting van de Unie in geval van fundamentele tekortkomingen op het gebied van de rechtsstaat in de lidstaten is momenteel in het Engels beschikbaar op de website van de ERK eca.europa.eu – andere taalversies volgen te zijner tijd.